

У Биківці буде так, як у німців! І то – вже скоро!

Віктор Радчук

Про биківську добровільну пожежну дружину ми розповідали неодноразово.

Багато надій, сподівань, розрахунків було у жителів Биківки і довколишніх сіл ще у 2020-2021 роках, коли пожежне депо у селищі Биківка зажило своїм другим життям. І все завдяки налагодженій співпраці Романівської селищної ради та однієї з фондів із Польщі, яка вирішила допомогти українцям покращити пожежну охорону силами добровольців-пожежних. На початку 2022-го року проект мав завершитись тим, що польські пожежні повинні були передати своїм колегам із Биківки сучасний пожежний автомобіль із усім належним до нього спорядженням. Автівку із Польщі доправили в Україну якраз у той момент, коли в Україну вторглися російські агресори. У перші місяці 2022-го пожежна техніка була вкрай потрібною у місцях, де вирували гарячі бої між підрозділами ЗСУ та загарбниками. Ось чому пожежний автомобіль, який прямував від захід-

ного кордону до Романова, було в негайному варіанті передислоковано до Макарова. Далі у Бородянку, ще згодом – до Бучі. Потім слід подарунка від поляків просто загубився. Аби не полишати пожежних добровольців із Биківки надії та сподівань, керівництво ДСНС Житомирщини вирішило передати биківчанам старий пожежний автомобіль, який пройшов капітальний ремонт і перебував у режимі консервації. Ось таким міг бути фінал

історії із відродження пожежної команди у Биківці.

Але ще наприкінці 2024-го року ситуацію із пожежними-добровольцями в Україні вивчив німецький урядовий фонд GIZ, який зобов'язався перед керівництвом України підтримати пожежних-добровольців з усіх куточків України.

Пізніше виявилося, що у найкращому стані перебувають добровільні пожежні формування із Биківки (Житомирщина), селища Варва (Прилуцький район, Чернігівщина) і пожежна дружина Новооржицької громади, що на Полтавщині. Ось якраз у цих громадах німецькі добродії і вирішили збудувати нові типові пожежно-рятувальні депо, оснастивши їх необхідною технікою, а також підготувавши українських пожежних-добровольців під час декількох тренінгів.

Із весни до осені 2025 року усі три депо у всіх трьох вищезначених громадах України німцями було збудовано. А тепер, у листопаді 2025-го, українські добровольці-

Романів та родина Ільїнських вкотре підкорюють Житомир

с. 4

У Романові державне свято відзначили урочистостями і круглим столом

с. 4

У фutsal грати нітрохи не легше, ніж у футбол на стадіоні

с. 5

пожежні поїхали на навчання до Бонну, де й проходила основна маса занять і тренінгів із закріпленням на практиці багатьох правил, режимних та регламентних робіт.

За словами виконуючого обов'язки Романівського селищного голови Юрія Чумаченка, поїздка до Німеччини пройшла успішно,

українці запозичили неоціненний досвід гасіння пожеж різних типів складності, передбачивши ризики і небезпечні ускладнення під час надзвичайних ситуацій. Важливим наголосом у процесі навчання українських пожежних стало вміння запобігти пожежі, нещасному випадку тощо.

Продовження на стор. 2.

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС 76001

Підтримай свободу слова!

ПЕРЕДПЛАТИТИ

на 1 місяць - 30,00 грн,
на 3 місяці - 90,00 грн,
на 6 місяців - 180,00 грн

У найближчому поштовому відділенні!

**СПОДОБАЛАСЬ
ГАЗЕТА?**

У Биківці буде так, як у німців! І то – вже скоро!

Початок на стор. 1.

Гості із України відвідали у Німеччині дві різні типи пожежні частини, познайомилися із діяльністю, а ще більше – із потенціалом приватної фірми, яка займається ліквідацією наслідків надзвичайних ситуацій. Загалом у Німеччині існує давно сформований культ професії пожежного-рятувальника, в основі якої лежать дві складові частини – бездоганний професіоналізм, який не допускає дрібниць із відомою українцям фразою «якось воно буде», і чітке дотримання людьми правил та інструкцій із протипожежної безпеки. Слід зауважити, що пожежні із Романівщини, прибувши до Німеччини, дуже активно включилися у процес навчання та оволодіння практичними навичками пожежогасіння, а також вивчили алгоритми рятувальних дій у ході надзвичайних ситуацій. Юрій Чумаченко не без гордості заявив, що під час навчання у

Німеччині романівські пожежні суттєво випереджали своїх колег із Полтавщини та Чернігівщини. Станом на сьогодні, коли романівська делегація повернулася із навчальних мандрів, до Биківки у щойно збудоване приміщення пожежного депо прибув новий «бусик», який оснащується всіляким спеціалізованим обладнанням. Ще за день биківчани отримали 15 комплектів спеціальної форми для давно існуючої добровільної дружини, а ще 30 комплектів спеціальної форми німці-пожежні передали для членів гуртка «Юні пожежні», який організований на базі Биківського ліцею.

Що буде далі? Чимало людей (здебільшого биківчани) спілкуються між собою, намагаючись знайти відповідь на питання про те, коли ж буде урочисто відкрито новеньке, надсучасне за оформленням та оснащенням пожежно-рятувальне депо. Юрій Чумаченко озвучує сьогодні інформацію про те, що депо стане до повноцінної роботи

лише тоді, коли усі учасники добровільної пожежної дружини зможуть управляти технікою, яку GIZ доставить в Україну ще до кінця грудня 2025 року. А до того часу представники добровільного пожежного об'єднання із Биківки мають поїхати на навчання та перепідготовку до Італії, де пожежних із Житомирщини, Чернігівщини та Полтавщини будуть навчати навичок керування всіма механізмами та спеціалізованими автомобілями, які будуть в арсеналі пожежного депо. У тому числі – й биківського. До Італії на навчання, найімовірніше, попрямує наш Андрій Остапенко – найбільше і найкраще підготовлений водій із навичками керування допоміжним обладнанням пожежнорятувальних автомобілів. Втім, попереду ще місяць для того, щоб і пожежне депо, оснащене належною технікою, і персонал, який ним буде керувати, були на висоті вимог часу. У німців це давно заведено. У нас – якраз на часі!

Дорогі читачі!

Раді повідомити, що уряд ухвалив рішення додати друковану пресу до переліку послуг, на які українці можуть спрямувати 1000 грн, що виділяються в межах програми «Зимова підтримка».

У часи війни газета набуває особливої ваги – інформація завжди з вами, у будь-який час і за будь-яких умов. Вона не залежить від електрики, інтернету чи гаджетів.

Закликаємо скористатися цією можливістю та оформити передплату на українські видання.

Зробити це дуже просто: завітуйте до будь-якого відділення Укрпошти й повідомте оператору, що бажаєте сплатити за передплату коштами зимової підтримки. Можна обрати будь-який термін – від 1 до 12 місяців. Доставка розпочнеться вже у січні 2026 року по всій Україні, включно з прифронтовими громадами.

Ми щодня працюємо для вас, дотримуючись високих стандартів журналістики, щоб ви отримували лише важливу, перевірену й корисну інформацію. І саме ваша підтримка дозволяє нам продовжувати цю місію впевнено та системно.

Зимова підтримка – це шанс допомогти українській пресі пройти через складні часи та зберегти українське незалежне слово.

Подати заявку на отримання зимової підтримки можна у будь-якому відділенні Укрпошти **до 24 грудня**.

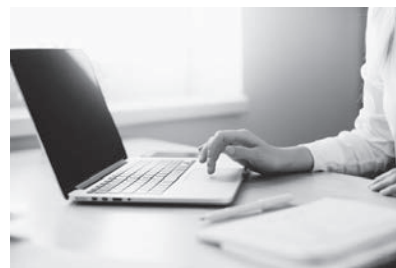
Для автомобільних громадян діє послуга виклику листоноші за номером тел.: 0 800 300 545.

Грошову допомогу можна також спрямувати на оплату комунальних чи поштових послуг, придбання ліків українського виробництва, товарів вітчизняних виробників або на благодійність на користь ЗСУ.

Однак ми будемо щиро вдячні кожному, хто вирішить підтримати саме друковану пресу й зробити свій внесок у розвиток наших видань.

Скільки хочуть заробляти українці: нові дані ринку праці

Зарплату від 20 до 30 тисяч гривень вважає бажаною 31% українців, а ще 19% готові працювати лише за 50 тисяч і більше.

Тим часом середня зарплата в Україні зростає щомісяця, а в окремих галузях за рік фактично подвоїлася.

Які вакансії обирають українці, скільки хочуть заробляти та де платять найбільше – розповідає Центр громадського моніторингу та контролю.

Бажаний рівень заробітків

31% українців готовий отримувати зарплату від 20 до 30 тисяч гривень. Про це свідчить дослідження OLX Робота: опитали понад 6 тисяч українців, які шукають працевлаштування. Водночас 30% респондентів зазначили про бажаний зарібок у 30–50 тисяч. Для 19% опитаних прийнятний рівень – від 50 тисяч гривень. Оплата 10–20 тисяч влаштує 17% респондентів. До 10 тисяч гривень готові отримувати лише 4% учасників опитування.

62% українців продовжують шукати роботу на онлайн-платформах. 40% шукачів покладаються на знайомих або рекомендації. Ще 22% використовують соціальні мережі.

Найактивніші шукачі – люди від 35 до 44 років

35% шукачів роботи – це люди віком від 35 до 44 років. 21% – від 45 до 54 років. 19% – 25–34 років. Лише 7% пошукачів – молодь 18–24 роки, і всього 4% серед тих, хто шукає

роботу, мають менше 18 років. 51% пошукачів – чоловіки, 47% – жінки. Ще 2% респондентів не захотіли вказувати свою стать.

Найактивніше українці цікавляться працевлаштуванням у торгівлі та продажах. Так відповіли 37% учасників опитування. Другий за популярністю напрям – фриланс, незалежно від професії (21%). Інтерес є також до транспорту і логістики (16%), а також виробництва та інженерії (13%). Найменшою популярністю серед опитаних користується юриспруденція та консалтинг (по 2%).

Дніпропетровська область лідирує за кількістю пошукачів роботи – 14%, Київська область – 11% та Київ – 10%.

Середня зарплата зросла на 20% за рік

Відповідно до інформації Держстату, середня заробітна плата по Україні за підсумками вересня становила 26 623 грн. Відносно серпня вона зросла на 2,7%.

Найвища середня зарплата у Києві – 40 111 грн, у Луганській області (ймовірно, йдеться про релоковані підприємства) – 32 952 грн, у Дніпропетровській області – 27 416 грн. Найнижча зарплата у Кіровоградській (19 065 грн) та Чернівецькій (18 841 грн) областях.

Найвищий рівень заробітної плати, відповідно до даних Держстату, у галузі інформації та телекомунікацій – 64 330 грн. Найнижча оплата в освіті – 16 901 грн.

Схожі дані щодо середньої зарплати і на сайті Work.ua: нині вона становить 27 000 грн. Це на 20% більше, ніж у листопаді минулого року. Найбільше за рік зросли зарплати у інвестиційних аналітиків – до 60 тисяч гривень (+140% зростання за рік), маркувальників – до 22 тисяч (+120%), дерматокосметологів – до 60 тисяч гривень (+100%), робототехніків – до 25 тисяч гривень (+85%), трейдерів – до 60 тисяч гривень (+60%).

Хочете дізнатися про чехів України? Тоді вам – до музею!

Віктор Радчук

У Романові вже більше як тиждень діє виставка «Видатні чехи України».

Вона розташована у галереї краєзнавчого музею Романівщини, і відвідати її можуть усі романівчани, хто звик там бувати.

Найперше, про що зауважують жителі Романівської громади, – це те, що краєзнавчий музей Романівщини дуже послідовно і системно пропонує національно-культурним товариствам Житомирщини співпрацю. Оразу декілька виставок у Романові були приурочені історичним постатям Польської держави. На початку 2025-го до Романова приїздила виставка «Німці Волині: від історії до сучасності», яку презентувало романівчанам німецьке національно-культурне товариство «Відергебурт». І ось тепер у Романові є можливість ознайомитись із видатними громадянами України, що мали чеське етнічне походження.

Як відомо, чехи в Україні у вигляді масованої колонізації місцевих земель, створення окремих поселень з'явилися у другій половині XIX століття. Тобто колонізація волинських земель етнічними німцями й етнічними чехами йшла майже паралельно і одночасно. У Романові є місцевість «Чехи», яка засвідчує, що тут здавна жили етнічні чехи, що приїхали в Україну у пошуку вільних земель для обробітку та отримання врожаїв. Додамо, що господарями чехи були дуже вправними і багато чого, що пізніше в Україні прижилось, було запозичене саме від чехів.

Втім, чехи в Україні відзначились не лише вправними землеробами та ремісниками. Вклад етнічних чехів у культуру,

освіту, архітектуру, медицину України є також неоціненним. Адже ім'я Вікентія Хвойки – очільника найбільш результативних археологічних експедицій в Україні, які завершилися відкриттям із наступним вивченням археологічної трипільської культури, відоме науковцям усього світу. Те ж

саме стосується архітектора Йозефа Главки – автора і головного будівничого одного із найкращих архітектурних створінь в Україні – Резиденції митрополитів Буковини і Далмації у Чернівцях, де сьогодні розташований Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича. Втім, Йозеф

Главка відомий у Чернівцях декількома архітектурними шедеврами, і на Буковині це ім'я дуже шанують. Житомиряни також пам'ятають і шанують багатьох своїх земляків, які плідно працювали на честь своєї етнічної громади, але й ще більшої шани удостоєні як видатні житомиряни. Той же Володимир Башек як символ житомирської дитячої медицини заслуговує на змістовну розповідь і гарну згадку. Звання «Почесний житомирянин», якого лікаря В. Й. Башека удостоїла міська громада обласного центру, є яскравим свідченням вдячної пам'яті житомирян.

Загалом виставка у Романові, присвячена видатним постатям чехів, що жили, працювали, творили в Україні, є дуже красномовним проявом активної ролі Житомирської спілки волинських чехів.

Не вперше і не вдруге чеські співчанці Житомирщини демонструють своє активне бажання впроваджувати і плекати у духовному житті полісян зразки дружелюбності, толерації і цивілізованого співжиття між народами. Чеські активісти ніколи не стояли осторонь вирішення нагальних та животрепетних питань Житомирщини, де вони знайшли і відчули абсолютне розуміння, сприйняття і приязнь. Сьогодні у Житомирі гарно зарекомендував себе Чеський центр освіти і культури імені Вацлава Длаугі. Ну а Романівська громада, розвиваючи традиції побратимства із громадами Чеської республіки, має гарні і також побратимські зв'язки із чеським Залужним. Тому кожен, хто ще раз захоче трішечки більше дізнатися про чехів, які жили, працювали на благо України, неодмінно завітайте до краєзнавчого музею Романівщини. Бо й справді, чехи – то ж наші друзі!

Архів презентували у Базарі! А якщо – до Романова?

Віктор Першко

До Дня вшанування пам'яті героїв Базару управління національно-патріотичного виховання молоді та спорту Житомирської обласної військової адміністрації влаштувало 21 листопада 2025 року захід «Листопадовий рейд. Другий Зимовий похід».

До села Базар, яке сьогодні адміністративно підпорядковане Коростенському району, цього дня прибула потужна делегація, до складу якої входило чимало представників громадських організацій Житомирщини. До участі у відзначенні 104-х роковин від дня страти воїнів армії УНР карателями Григорія Котовського долучилися і фахівці Державного архіву Житомирської області. Якраз фахівці головної архівної установи Житомирщини були у центрі уваги під час проведення у селі Базар історичного диспуту, приуроченого до подій листопада 1921-го року. Вони презентували оригінали документів Національного архівного фонду, присвячених подіям Другого зимового походу армії УНР у листопаді 1921 року. Серед багатьох архів-

них експонатів до уваги учасників заходу були представлені оперативні зведення прохід просування похідних груп УНР із 3 по 17 листопада 1921 року, особливу цікавість учасників диспуту викликала тогочасна карта Волинської губернії, а також згадки про події Другого зимового походу у матеріалах преси зазначеного періоду тощо. Так сталося, що на момент початку історичного диспуту у селі Базар не стало

електроенергії, оскільки графіки її подачі того дня були вкрай суворими і відзначалися частими періодами відсутності енергопостачання. Але навіть в умовах напівтемряви, коли джерелом світла залишалися ліхтарики із мобільних телефонів учасників цього дійства, інтерес до експонатів із обласного Держархіву був напручений великим, бо майже кожен документ-експонат викликав чимало запитань,

потребував уточнень і відповіді на виниклі запитання. Вочевидь історично-документальна спадщина того героїчно-трагічного періоду викликає неабиякий інтерес у представників нинішнього покоління, які відчувають такий же смертельно гнітючий подих нинішньої агресії з боку нащадків червоних окупантів зразка 1921 року. Ще один висновок із пропозицією ознайомити зі змістом низки історично-архівних документів жителів багатьох громад Житомирщини напрошується як дуже й дуже очевидний. Адже жителі Житомирщини вже більше 30-ти років (реально від осені 1990-го року) чують і спостерігають за подіями, які щороку влаштовуються у селі Базар. Декому пощастило побувати біля гарного і величного меморіалу на честь полеглих і похованих тут повстанців. Але побачити документ із архіву і відчути справжній подих тогочасних подій – це щось особливе, і такі побачення із архівно-історичними джерелами можна зробити частішими, а ще краще, якби вони проходили у певні дні в окремих громадах Житомирщини. Тоді б популяризація нашої героїчної і дуже трагічної історичної минульщини мала б вигляд системного, добре організованого явища чи й навіть просвітнянського руху. Романів, Миропіль так само, як і Базар чи Малин, зміг би прийняти гостей із Державного архіву Житомирської області. Із такими ось комплектами виставки документів, які стали вічними свідками нашої історії.

У Романові державне свято відзначили урочистостями і круглим столом

Віктор Радчук

У Романові, як і в більшості громад Житомирщини, 21 листопада 2025 року відзначили кількома церемоніальними подіями.

Мітинг-реквієм відбувся біля пам'ятника загиблим у часи Голодомору 1932/1933 років. Романівчани поклали квіти й до стели борцям, загиблим у боротьбі за свободу і незалежність нашої держави.

З нагоди Дня Гідності та Свободи у приміщенні Романівського будинку культури влаштували круглий стіл, у ході якого відбулася цікава, змістовна і відверта розмова з приводу подій недалекого минулого України. Серцевиною обговорення і спогадів стали події обох майданів в Україні – Помаранчевого у 2004-му році та Євромайдану, який тривав із листопада 2014 до лютого 2015 року. Звісно, згадувалися й інші факти з історичного минулого України, однак події обох українських революцій, які відбулися упродовж лише одного десятиліття, були у центрі уваги громадських активістів, які знали, бачили і розуміли те, що відбувалося у Києві, через призму особистої участі.

Джерело фото: Твій Романів

Модератором події стала Тетяна Кучинська, яка надавала слово усім учасникам, дуже вдало підбивала підсумки сказаного і почутого. Олександр Кондратюк, як історик, як безпосередній

учасник обох майданів, розповів і спробував проаналізувати події не такого вже й далекого минулого. Те, що українці не змогли зробити повноцінних і вчасних висновків після таких бурхливих

всенародних сплесків, мало і має вагомі причини. Однак обидва майдани (і 2004-го, і 2013/2014 рр.) мали дуже важливе значення для зміцнення української ідентичності, для перспектив подальшого єднання усіх регіонів України у кордонах єдиної і суверенної України. Взимку 2022-го року, у момент, коли російська орда масовано вторглася на територію України, гарт і уроки майданів проявили себе досить потужно і переконливо.

Під час розмови, яка проходила у вигляді обміну та обговорення багатьох думок, дуже важливі слова, зауваження та пропозиції пролунали стосовно ситуації, що розгортається на наших очах.

Питання національно-патріотичного виховання у щоденно-побутовій обстановці, суто людські чесноти, як щоденні хвилини мовчання, як обов'язок проведення в останню подорож героїв-захисників, мають (на думку більшості учасників круглого столу) виняткове значення і не можуть вважатися дріб'язковими елементами, які дехто дозволяє пропустити мимо своєї уваги.

Наводилися конкретні приклади, вказувалося на факти, коли працівники деяких установ просто ігнорували заклик вшанувати пам'ять героїв – захисників України хвилиною мовчання. Аж

ніяк не дріб'язковою, а важливою суспільно-політичною проблемою є статус в Україні громад УПЦ (московський патріархат), які вже не одне десятиліття займають позицію, що сприяє проникненню і поширенню в Україні «руського мира». Детальної дискусії з приводу невирішеності церковного питання в Україні учасники розмови за круглим столом не влаштували, однак просвітницьку роботу щодо статусу УПЦ із промосковськими родовими зв'язками треба не лише продовжувати, але й активізувати.

Єдине питання, яке могло виникнути щодо такої справді цікавої зустрічі і такої потрібної для громади розмови, полягає у тому, скількох учасників обох українських революцій (2004-го і 2014 рр.) організатори круглого столу змогли запросити. Однозначно, Марія Сосновська, Катерина Лотник, Юрій Кондратюк разом із вищезгаданими учасниками круглого столу могли розповісти щось особливе із перебігу подій вже більш як двадцятилітньої давності. Але у Романові (а тим паче у селах і селищах Романівської селищної ради) було дуже багато учасників обох українських майданів, які також можуть розповісти й задати ті складні, часто драматичні події нашої зовсім недавньої історії. Це потенціал пам'яті, який треба залучати до уваги найбільшої кількості людей, які із часом про минуле забувають. Така особливість суспільної пам'яті, яку треба знати і на яку варто реагувати.

Романів та родина Ільїнських вкотре підкорюють Житомир

Віктор Першко

Зустріч з нагоди виходу нового альманаху «Патріот. Краєзнавчі розвідки» проходила у залі Житомирської обласної бібліотеки для дітей та юнацтва.

19 листопада 2025 року зал бібліотеки був вщент заповнений, адже інтерес до події був справді чималий. Чи не вперше з ініціативи приватного підприємства (туристичної фірми «Патріот») було підготовлено і видруковано гарний, змістовний журнал-альманах із низкою краєзнавчих матеріалів. Серед авторів, які долучилися до створення альманаху, – відомий дослідник-археолог і провідний фахівець Житомирського обласного краєзнавчого музею Олександр Тарабукін, директор туристичної агенції «Патріот» Сергій Дехтяренко, дослідник старовинних маєтків Житомирщини Ігор Довбиш та відомий на Житомирщині дослідник Романівщини Олександр Кондратюк.

Виступ О. П. Кондратюка, як і назва його краєзнавчого матеріалу, розміщеному у щойно народженому альманасі, звучав як «Романів та родина Ільїнських». Для романівчан, які цікавляться історією рідного селища, відомості про родину

Ільїнських вже давно достатньо відомі і навіть звичні. Як не дивно, на рівні Житомирщини загалом (а в Житомирі – тим паче) до постатей представників родини Ільїнських ставлення дуже специфічне. У Житомирі тривалий час не просто існувала, але й наполегливо культивувалась і так само наполегливо підкріплювалась думка про те, що діяльність графів Ільїнських

обмежувалась суто містечковими (тобто романівськими) масштабами. Хоча якщо досліджувати історію міста Житомира як губерньського центру Волині, то якраз роль Юзефа Августа Ільїнського у цьому має напрощуд важливий або ж навіть і визначальний вигляд.

Про діяльність графа Юзефа Августа Ільїнського якраз і йшлося у виступі О. П. Кондратюка. Скажімо так: більшість висновків, які оприлюднив Олександр Кондратюк, викликали не просто потужний інтерес, але й цілу низку запитань.

У тому числі й про те, чому у Житомирі досі доволі сором'язливо і суто епізодично згадують потужну спадщину і величезну масу здобутків, які мали у своєму життєвому доробку представники родини Ільїнських. Адже лише той факт, що залишки картинної галереї, яка свого часу була гордістю палацу графів Ільїнських-Стецьких, становили серцевину картинної галереї майбутнього краєзнавчого музею Волинської губернії, а сьогодні – Житомирської області. А той факт, що граф Юзеф Август Ільїнський, який мав у Житомирі три десятки (а можливо, й більше) пристойних цегляних будинків, запропонував переселити керівництво Волинської губернії зі Звягеля, що зазнав грандіозно-руйнівної пожежі, до Житомира для тимчасового перебування, сьогодні мало

ким усвідомлюється. Адже після пожежі у Звягелі (який якраз на той час вже став Новоградом-Волинським), що зруйнувала будинки із числа «присутствених мест», де розмішувалися губерньські чиновники, для переселення губерньського начальства існували інші альтернативи. Наприклад, губерньський центр пропонувалося перенести (також тимчасово) зі Звягеля до Дубно чи Кременця, які на той час також розмішувались на теренах Волинської губернії. Але саме завдяки Августу Юзефу Ільїнському губернатор Волині зі своєю родиною поселився у Житомирі. Тоді, у 1804-му році, це вважалося тимчасово вимушеною мірою, але згодом Житомир став губерньським центром Волинської губернії більш як на ціле століття.

Стосовно подальшої популяризації історії родини Ільїнських, яка прославляла Романів у багатьох країнах Європи, варто зрозуміти, що вивчення і дослідження такої історичної спадщини матиме для Романова неабиякі перспективи. Звісно ж, у частині розвитку Романова як центру відвідувань туристів, краєзнавців та прихильників всіляких старожитностей. Отже, подія, яка відбулася у Житомирі 19 листопада 2025 року, матиме для Романова неабияке значення. Але за однієї умови – дослідження, популяризацію своєї історії треба якомога потужніше стимулювати, активніше пропагувати, аби не лише романівчани, але й гості нашого селища прагнули побувати на батьківщині графів Ільїнських – на Романівщині.

«Активні парки» пропагують, виховують, розвивають

Віктор Єрофеев

У Романові, як завжди, поступово і потроху звикали, а сьогодні вже й ніхто не дивується заходам, які проходять у селищі у межах проекту «Активні парки».

Якщо конкретно, заходи – це тренування із послідовними ігровими вправами у волейбол. Виявилось, що зовсім не футбол і навіть не спортивні єдиноборства мають сьогодні найбільшу привабливість у романівської дівчорі. Якраз волейбол приваблює до себе дуже багато хлопчиків і дівчат, які залюбки приходять до спортивної зали Романівського ліцею № 1, аби отримати ази і найважливіші навички гри у волейбол. Як гасло, проект «Активні парки» пропагує «Локації здорової України». І якраз систематичні заняття з гри у волейбол дуже приваблюють дітей різних вікових груп до занять спортом і руханковою діяльністю. Безумовно, систематичні заняття (але не тренування) на волейбольному майданчику мають потужний ефект і важливе значення у щоденному житті дітей.

Не виключено, що якраз волейбольні заняття у ході проекту «Активні парки» прищеплюють дітям любов до систематичних занять у спортивній секції. Цілком можливий і такий сценарій подій, коли заняття в «Активних парках» можуть стимулювати процес відкриття у місцевій ДЮСШ відділення з волейболу. Так і саме так треба стимулювати у дитячому середовищі потяг не лише до гри, але й до системних тренувальних занять волейболом. Втім, у Романові поки що триває процес накопичення популярності волейболу, але хто скаже, що вже у наступному навчальному році здобута популярність спонукала б не лише дітей, але й дорослих. І спонукала б до відкриття у Романівській ДЮСШ відділення з волейболу. Це був би дуже потужний крок у процесі поширення, становлення та зміцнення загалом фізкультурного руху у конкретній громаді, а тим паче юні волейболісти у ході систематичних занять у секції із волейболу вдосконалювали б свою майстерність у ході дитячих волейбольних турнірів, змагань і т. д.

Тому «Активні парки» не можна розглядати як просту чи малозначиму ділянку шліфування спортивної досконалості. А й справді, це локації здоров'я України, причому якраз ті локації, які здобувають популярність.

Волейбольний турнір «Пліч-о-пліч» знову виграла волейболісти із Биківки

Наталка Рисіч

У минулому виході нашої газети ми зауважили, що відтепер аж до новорічно-різдвяних свят ледь не щотижня проходять старту у новому сезоні змагань «Пліч-о-пліч. Всеукраїнські шкільні ліги».

Тиждень, що розпочався 24 листопада, одразу ж подарував змагання юних волейболістів-хлопчиків, які навчаються у 5-9-х класах. На старт волейбольного турніру, який проходив у спортивному залі Романівського ліцею № 1, вийшли команди чотирьох ліцеїв та двох філій. Зокрема учасниками волейбольного турніру стали ліцеїсти Романівського ліцею № 1, Биківського, Врублівського, Старочуднівсько-гутаєвського ліцеїв, Костянтинівської філії Биківського ліцею та Буддичівської філії Романівського ліцею № 2. Фаворитами турніру заздалегідь вважалися минулорічні переможці із команди Биківського ліцею, а також юні спортсмени із Романівського ліцею № 1, де сьогодні

простежується своєрідний бум популярності гри у волейбол. Забігаючи наперед, зауважимо, що команда з волейболу із Биківського ліцею і донині вважається найсильнішою серед ровесників із усіх навчальних закладів Романівської селищної ради. Спортсменам із Романівського ліцею № 1 так і не вдалося порушити цього разу переможні традиції биківчан, і питання про реванш відкладається, як мінімум, ще на рік. Третіми за підсумками поєдинків юних волейболістів стали хлопці із Костянтинівської філії Биківського ліцею. Команди Врублівського і Старочуд-

нівчанського ліцеїв, разом із командою Буддичівської філії Романівського ліцею № 2 поділили між собою 4-6 місця.

Зрештою, це все, однак варто привітати із перемогою вихованців тренера Володимира Мельниченка (Биківський ліцей) і побажати їм подальших успіхів у змаганнях зонального рівня, де суперниками хлопців із Биківки стануть команди – переможці турнірів «Пліч-о-пліч» в інших громадах.

У футзал грати нітрохи не легше, ніж у футбол на стадіоні

Віктор Єрофеев

Літній (великий) футбол надовго (щонайменше на 5 місяців) попрощався зі своїми шанувальниками, а команди, які влітку та восени грали у чемпіонатах, турнірах і кубках, переселилися до закритих приміщень, де проводять футзальні турніри.

Найбільшим і найпрестижнішим із усіх таких турнірів, які проводяться на Житомирщині, є відкритий чемпіонат Житомира, що залучив до участі більше трьох десятків колективів, які змагаються між собою у трьох лігах. Романівський FC «VIVAD» виступає у відкритій першості Житомира у найвищому дивізіоні. Одразу зауважимо: сильних

та бувалих суперників у товаристві елітного дивізіону є чимало, тому «вівадівцям» доводиться докладати чимало зусиль, аби довести свою перевагу у кожному матчі, які проходять щонеділі у залі спорткомплексу «Динамо» у Житомирі.

Вже у стартовому матчі першості FC «VIVAD» абсолютно прогнозовано зустрів опір минулорічного чемпіона подібної першості – команди Головного управління поліції Житомирщини. Романівчани таки змогли підібрати калючі до «поліцейських», однак суперник упродовж гри зумів забити у ворота «VIVADa» на два голи більше, і в підсумку наші земляки поступилися. Вже у другому матчі першості романівчани реабілітувалися за невдалий старт і відзначилися аж 12-ма голами у ворота студентів Житомирської політехніки. Але третій матч «VIVAD» знову програв, і цього разу міцним горішком виявився дуже досвідчений футзальний клуб «Форца», якому романівські футболісти поступилися мінімально – 2:3.

Ну а 23 листопада чемпіон Житомирської області з великого футболу знову довів свою перевагу у грі із футзальними гравцями клубу ФК «QOOBIX». FC «VIVAD» забив у ворота суперників чотири «сухих» м'ячі, залишивши свої ворота недоторканими.

Водночас у гравців нашої команди вже накопичений різноманітний досвід щодо тактичної побудови своєї гри у зустрічах із різними суперниками. Попри важливість результатів кожної гри, яку «VIVAD» проводить у ході відкритого чемпіонату Житомира з футзалу, не варто забувати, що головним завданням гравців романівського клубу є збереження і підтримка належних ігрових кондицій перед виходом на велике футбольне поле. Нагадуємо, що вже наприкінці березня 2026 року FC «VIVAD» має бути готовим до виступів у другому колі чемпіонату України серед аматорів. Ось чому футзал для романівчан такий важливий і необхідний якраз сьогодні.

Що відбувається з організмом під час сну та чому найкраще спати вночі, а не вдень

Пояснює експерт.

«Сон – це не просто “відключка”. На перший погляд, може здатися, що, коли людина спить, нічого не відбувається, але насправді її мозок уві сні досить активно працює», – пояснює Юрій Фломін, лікар-невролог, заслужений лікар України, доктор медичних наук, експерт Бюро Всесвітньої організації охорони здоров'я в Україні.

То що ж відбувається з людиною під час сну? І що таке циркадіанний ритм, який визначає найкращий час для активності й відпочинку? Розповідаємо разом з експертом Юрієм Фломіном.

Як мозок регулює сон і неспання

«У нашому мозку є дві основні системи, які регулюють, коли ми спимо, а коли – ні. Ці системи працюють як маятник: коли система неспання “на максимумі”, система сну “на мінімумі” – ми пробуджені; і навпаки: коли активна система сну, система неспання пригнічена – ми спимо», – зазначає експерт.

Як відбувається переключення з однієї системи на іншу:

- коли ми довго не спимо, зростає відчуття втоми й тяга до сну (homeostatic sleep drive) – організм хоче спати;
- водночас наш циркадіанний ритм – добовий біологічний годинник – сигналізує, коли наближається час сну.

ЦЕНТР
ГРОМАДСЬКОГО
ЗДОРОВ'Я

ЩО ВІДБУВАЄТЬСЯ З ОРГАНІЗМОМ ПІД ЧАС СНУ ТА ЧОМУ НАЙКРАЩЕ СПАТИ ВНОЧІ, А НЕ ВДЕНЬ – ПОЯСНЮЄ ЕКСПЕРТ

Утім, саме переключення між станами сну і неспання залежить від балансу:

- система сну активна – ми засинаємо;
- система неспання активна – ми пробуджені.

Якщо одна з систем працює занадто слабо або занадто сильно, виникають порушення сну: раннє пробудження, надмірна сонливість упродовж дня тощо.

«Оптимальна тривалість сну у більшості людей становить 7–8 годин на добу. Якщо людина регулярно спить менше 6 годин або понад 9 годин, це призводить до зменшення тривалості життя», – додає невролог.

Що таке циркадіанний ритм і чому найкраще спати вночі, а не вдень

Циркадіанні ритми визначають, коли нам хочеться спати, коли ми відчуваємо найбільший приплив енергії, як змінюється температура тіла, артеріальний тиск і навіть швидкість реакцій. Це добові зміни у фізіологічних процесах, поведінці й рівні гормонів, які повторюються приблизно кожні 24 години.

«Людина еволюціонувала на планеті Земля, живучи у ритмі зміни дня і ночі, тому наш організм пристосований до 24-годинного природного циклу, у межах якого постійно

відбуваються типові для всіх нас біологічні коливання», – пояснює Юрій Фломін.

Орієнтовний добовий ритм, якому підпорядковується робота людського організму:

- 2:00** – настає найглибша фаза сну.
- 4:30** – температура тіла досягає мінімуму, організм охолоджується.
- 6:00** – відбувається ранковий стрибок артеріального тиску, організм готується до пробудження.

7:30 – припиняється вироблення мелатоніну, гормону сну.

3 10:00 починається період найвищої розумової активності – саме тоді мозок працює найефективніше.

14:30 – найкраща координація рухів і швидкість реакції. Це оптимальний час для виконання складних завдань чи керування автомобілем.

17:00–18:00 – пік фізичної витривалості, сили м'язів і стійкості серцево-судинної системи. Це найкращий час для фізичних вправ.

18:30–19:00 – підіймається температура тіла та артеріальний тиск.

21:00 – починається вироблення мелатоніну, організм переходить у режим відпочинку та підготовки до сну.

«Наш організм найкраще функціонує, коли ми дотримуємося природного ритму: активні удень, спимо вночі. Це найбільш фізіологічний і сприятливий режим для людини. Натомість нічна активність і денний сон є неприродними для організму й можуть мати несприятливі наслідки, зокрема погіршення концентрації, порушення обміну речовин, підвищення ризику серцево-судинних захворювань і розладів сну», – підсумовує Юрій Фломін.

Джерело:

Центр громадського здоров'я

Як часто потрібно тестуватися на ВІЛ і де зробити тест

Коли ви востаннє проходили тест на ВІЛ?

Більшість людей навіть не замислюються над цим питанням, бо почуваються добре або вважають, що хвороба їх не торкнеться. Водночас ВІЛ може роками протікати без симптомів – людина веде звичний спосіб життя і не здогадується про інфекцію. Тим часом вірус поступово послаблює імунну систему і без лікування може призвести до серйозних наслідків.

Раннє виявлення ВІЛ – це можливість вчасно почати лікування, жити довго, активно, народжувати здорових дітей і не наражати на ризик близьких людей.

«Регулярне тестування на ВІЛ – це частина турботи про себе. Ми маємо навчитися ставитися до тестування так само відповідально, як до щорічного огляду у сімейного лікаря. Адже знати свій статус – означає дбати про власне здоров'я і не наражати на ризик інших», – наголошує Лариса Гетьман, завідувачка відділу управління та протидії ВІЛ-інфекції Центру громадського здоров'я МОЗ України.

КОМУ ПОТРІБНО ЗРОБИТИ ТЕСТ НА ВІЛ

- Пройдіть тест, якщо ви:
- не знаєте свого ВІЛ-статусу;

ЯК ЧАСТО ПОТРІБНО ТЕСТУВАТИСЯ НА ВІЛ І ДЕ ЗРОБИТИ ТЕСТ

ЦЕНТР
ГРОМАДСЬКОГО
ЗДОРОВ'Я

- маєте захворювання, що рецидивують або довго не піддаються лікуванню;
- вживали або вживаєте наркотики ін'єкційно – навіть один спільний шприц, голка чи інший предмет, що контактував із кров'ю, несе ризик інфікування;
- мали незахищений секс, навіть один раз, або не знаєте ВІЛ-статус свого партнера;
- плануєте вагітність чи вже вагітні;
- мали контакт із кров'ю або біологічними рідинами (укол голкою, поріз, допомога постраждалому тощо).

ЯК ЧАСТО ПОТРІБНО ТЕСТУВАТИСЯ

Кожні 6 місяців – людям із підвищеним ризиком інфікування:

- тим, хто має кількох сексуальних партнерів;
- чоловікам, які мають секс із чоловіками;
- людям, які вживають наркотики ін'єкційно;
- людям, які надають сексуальні послуги, та їхнім партнерам.

Двічі під час вагітності – на ранньому терміні та у третьому триместрі.

Орієнтовно через 4–6 тижнів і повторно через 3 місяці медичним працівникам та іншим людям, які мали ризикований контакт із кров'ю або потенційно інфікованим інструментом.

ДЕ ЗРОБИТИ ТЕСТ НА ВІЛ

Тестування в Україні безкоштовне і конфіденційне. Для цього ви можете:

- звернутися до свого сімейного лікаря, який проведе тестування;
 - пройти тест у неурядових організаціях, що працюють із ключовими групами щодо інфікування ВІЛ;
 - зробити тест у закладах охорони здоров'я, позначених на мапі закладів;
 - скористатися мобільними амбулаторіями, графік яких публікують на сторінках обласних ЦКПХ у соцмережах.
- Також можна протестуватися самостійно за допомогою експрес-тестів – вони доступні в аптеках. Результат отримаєте за 20–30 хвилин.

Джерело: Центр громадського здоров'я

Гороскоп на тиждень 26 листопада - 2 грудня

ОВЕН

Вам доведеться виявити зібраність і витримку: на вас орієнтуватимуться колеги і керівництво, особливо в стресових ситуаціях.

ТЕЛЕЦЬ

Фокус тижня – підготовка бази для подальших кроків: аналіз процесів, структурні коригування, внутрішній аудит.

БЛИЗНЮКИ

Звертайтеся за підтримкою, якщо це необхідно: надійні контакти допоможуть впоратися з тимчасовими труднощами.

РАК

Якщо в особистих або ділових стосунках накопичилися невирішені питання, варто спокійно їх обговорити. Можуть нагадати про себе давні конфлікти.

ЛЕВ

Тиждень обіцяє бути відносно спокійним періодом, особливо для тих, хто втомився від перевантажень і постійних викликів.

ДІВА

Матеріальне становище залишиться стабільним, а в деяких представників знака навіть з'явиться можливість погасити старі зобов'язання.

ТЕРЕЗИ

Тиждень вимагатиме від вас стратегічного підходу і готовності до внутрішньої перебудови. В особистому житті можливі несподівані повороти.

СКОРПІОН

Меркурій рухається у зворотному напрямі у вашому знаку, і в цей період особливо важливо не поспішати з новими проектами і угодами.

СТРИЛЕЦЬ

Належить пройти процес завершення старих завдань. Аудит і структурні коригування будуть кориснішими, ніж запуск чогось нового.

КОЗОРИГ

Це тиждень серйозних рішень, перегляду цілей, ділових контактів і бізнес-моделей. Але уникайте сумнівних вкладень і ризикованих схем.

ВОДОЛІЙ

Тиждень може потребувати підвищеної уваги до свого стану. Уразливими залишаються нервова система, гормональний фон і сечостатева сфера.

РИБИ

Регулярний відпочинок, зниження темпу роботи, практики відновлення допоможуть зберегти баланс і впоратися з внутрішнім напруженням.

Джерело: TCH

Смачного!

Солоні оладки з гарбуза

Інгредієнти: 300 г гарбузового пюре, 2 яйця, 100-150 г борошна, 1 ч. л. розпушувача, сіль до смаку, 1/4 ч. л. чорного перцю, 1/2 ч. л. копченої паприки, 1-2 зубчики часнику, 2-3 ст. л. олії для смаження.

• Запечіть гарбуз до готовності. Для цього рецепту знадобиться 300 г гарбуза. Збийте гарбуз у пюре блендером.

• Додайте до гарбуза 2 яйця, сіль до смаку, 1/4 ч. л. чорного перцю, 1/2 ч. л. копченої паприки, 1-2 зуб. часнику, вичавленого через прес. Добре перемішайте.

• Додайте 100-150 г борошна та 1 ч. л. розпушувача, перемішайте до однорідного стану.

• На розігрітій пателі з олією (2-3 ст. л.) смажте оладки по 2-3 хвилини з кожного боку, до золотистої скоринки.

• Готові оладки викладайте на паперові рушники, щоб забрати зайву вологу.

Печиво з джемом без цукру

Інгредієнти: 380 г борошна, 1 ч. л. розпушувача, 200 г масла, 2 яйця, 1 ст. л. кефіру жирністю 2,5%, 80 г цукру, 50 г мигдалю, 100-150 г джему.

• Змішайте 380 г борошна та 1 ч. л. розпушувача. У мисці змішайте 200 г м'якого масла та сухі інгредієнти. Об'єднайте інгредієнти товчачкою для картоплі.

• Далі додайте 2 яйця, 1 ст. л. кефіру жирністю 2,5% та 80 г цукру. Перемеліть у кавомолці 50 г мигдалю. Додайте горіхи до інших інгредієнтів.

• Замісіть тісто, заверніть його у харчову плівку та відправте у холодильник на 20 хвилин.

• Сформуйте з тіста кульки по 30 грамів кожна. Акуратно зробіть усередині заглиблення та бортики. Має вийти щонайменше 25-26 штук печива.

• Викладіть заготовки на деко з пергаментом. Усередину кожної викладіть трошки джему. Всього піде близько 100-150 г джему.

• Випікайте печиво протягом 15-20 хвилин при 180 градусах. Перед подачею дайте трохи охолонути. Нехай смакує!

Джерело: klopotenko.com

Куточок ГОРОДНИКА

Жовтіє кактус:
чому це трапляється навіть
у досвідчених квітникарів
і як швидко врятувати рослину

Багатьом кактус здається такою собі вічною рослиною, що може рости без догляду й десятиліттями потребувати лише нечастих поливів.

Насправді навіть досвідчені квітникарі нерідко стикаються з тим, що їхній колючий улюбленець починає жовтіти. З'ясуємо, чому це відбувається і як діяти, щоб не втратити рослину.

Нестача сонячного світла. Найпоширеніша причина. Якщо кактус стоїть у глибині кімнати або на північному вікні, він починає бліднути і жовтіти, а його стебло – неприродно витягуватися до світла.

Надмірний полив. Це ворог номер один для кореневої системи кактуса. У постійно вологому ґрунті коріння починає задихатися й гнити. Гниль поширюється на стебло, викликаючи м'яке, водянисте поживіння, що зазвичай починається знизу.

Сонячний опік. На кактуси може негативно впливати не тільки нестача світла, але і його надлишок, особливо якщо рослину різко виставити на пекуче сонце після зими. Опіки мають вигляд сухих, світло-жовтих або білястих плям, що з'являються на боці, повернутому до сонця.

Дефіцит поживних речовин. Кактуси потребують певних мікроелементів, таких як калій, азот, фосфор і магній. Якщо ґрунт виснажений, а підживлення відсутнє, рослина може рівномірно бліднути або жовтіти, сповільнюючи ріст.

Хвороби та шкідники. Поживіння і розм'якшення стебла можуть бути спричинені грибовими захворюваннями (наприклад фузаріозом). Також дрібні жовті цятки, що зливаються у плями, можуть бути наслідком ураження шкідниками – павутинним кліщем або щитівкою.

Неправильний ґрунт або горщик. Занадто щільний, повітронепроникний ґрунт (наприклад звичайний садовий) або горщик без дренажних отворів затримують вологу, що неминуче призводить до проблем із корінням, описаних у пункті 2.

Природне старіння. Не всяке поживіння є проблемою. У багатьох дорослих кактусів нижня частина стебла з часом дерев'яніє, набуваючи жовтуватого або коричневого відтінку. Якщо ця частина тверда на до-

тик, а верхня частина рослини має здоровий вигляд – хвилюватися не варто. Це природний процес, який називається коркуванням.

ЩО РОБИТИ, ЯКЩО КАКТУС ПОЖОВТІВ: ПОКРОКОВИЙ ПЛАН ПОРЯТКУНКУ

Відрегулюйте освітлення. Переконайтеся, що кактус отримує достатньо яскравого, але в ідеалі розсіяного світла. Якщо він стояв у тіні, привчайте до яскравішого сонця поступово, щоб уникнути опіків. Взимку може знадобитися досвічування фітолампю.

Нормалізуйте полив. Золоте правило: поливайте кактус тільки тоді, коли ґрунт повністю висохне не лише на поверхні, а й на всю глибину. Щоб перевірити, занурте в ґрунт дерев'яну паличку: якщо вона залишилася сухою, можна поливати. Взимку, у період спокою, полив скорочують до мінімуму (раз на 3-4 тижні або й рідше).

Підживіть рослину. У період активного росту (весна – літо) використовуйте спеціальні добрива для кактусів та сукулентів з низьким вмістом азоту. Підживляйте раз на 3-4 тижні. Ніколи не підживлюйте хвору, щойно пересажену або сплячу (взимку) рослину.

Боротьба з хворобами та шкідниками. Огляньте рослину. У разі виявлення шкідників ізолюйте кактус і обробіть його відповідним інсектицидом. За підозри на грибкове захворювання використовуйте фунгіциди.

ЕКСТРЕНА ПЕРЕСАДКА ПРИ ГНИТТІ

Якщо ви підозрюєте коренево-гниль, дійте негайно:

• Акуратно вийміть кактус із горщика.

• Очистьте коріння від старого ґрунту та огляньте його. Усе м'яке, темне і з неприємним запахом – це гниль.

• Гострим стерильним ножом обріжте всі уражені частини коренів та стебла до здорової, чистої тканини.

• Присипте зрізи товченим вугіллям або фунгіцидом і залиште кактус підсихати в затінку на кілька днів, щоб ранки затягнулися.

• Пересадіть у свіжий, сухий, добре дренований ґрунт для кактусів. Перший полив після такої процедури – не раніше ніж через 7-10 днів.

Джерело: UkrMedia

26 листопада середа	27 листопада четвер	28 листопада п'ятниця	29 листопада субота	30 листопада неділя	1 грудня понеділок	2 грудня вівторок
+ 4° + 9°	+ 2° + 7°	0° + 1°	+ 1° + 4°	+ 3° + 4°	+ 3° + 4°	+ 3° + 5°
735 ТИСК, ММ	743 ТИСК, ММ	749 ТИСК, ММ	743 ТИСК, ММ	740 ТИСК, ММ	742 ТИСК, ММ	746 ТИСК, ММ

Цікаві факти про їжаків

- На верхній щелепі їжаків розташовані 20 маленьких зубів, на нижній – 16.
- При довжині тіла в 20-30 сантиметрів у їжаків досить маленькі вуха – менше 3,5 сантиметра. Вуха більшого розміру трапляються тільки у їжаків, що живуть на Кіпрі.
- Всередині голки їжаків порожнисті – вони наповнені тільки повітрям.
- Тіла молодих їжаків захищають від хижаків близько 3 000 голок, дорослі – 5-6 тисяч голок.
- Останніми роками все більше їжаків перебирається з лісів у міста. Вчені пов'язують це з тим, що на міських вулицях не водяться основні вороги їжаків – борсуки та сови.
- Їжаки – нічні тварини, які не люблять відходити далеко від свого житла. День їжаки зазвичай проводять у гнізді, що має в діаметрі 15-20 сантиметрів.
- Їжаки очищують і розправляють свої голки довгими пальцями на ногах.
- Їжаки ревно оберігають свою територію від родичів. Площа ділянки їжаків-самців становить від 7 до 39 га, у самок – від 6 до 10 га.
- Їжаки постійно, хоч і вкрай повільно, линяють. На відрощування нової голки йде від року до півтора. У середньому за рік їжак змінює кожну третю голку на своєму тілі.
- У природних умовах їжаки живуть максимум 5 років, а в домашніх умовах або зоопарку – до 10 років.
- Їжаки – досить моторні звірі. Вони можуть пробігати до 3 метрів за секунду, є хорошими плавцями і стрибунами.
- Оскільки їжаки активні вночі, поганий зір у них компенсують чудовий нюх і слух.
- Під час ходьби та бігу їжаки наступають на землю всією ступнею.
- Влітку серця їжаків роблять 180 ударів за хвилину. Взимку, коли тварини перебувають у сплячці, серцебиття сповільнюється до 20-60 ударів.
- Під час сплячки їжаки вдихають повітря тільки раз на хвилину. Температура їхніх тіл на цей період падає до 1,8 градуса.
- За літо кожен їжак має запасти щонайменше 500 грамів жиру, інакше під час сплячки на тварин чекає голодна смерть.
- Їжаки – поодинокі тварини, які влаштовують гнізда неподалік один від одного, але намагаються не перетинатися з іншими дорослими особинами.
- Дослідники з'ясували, що в разі потреби їжак може з'їсти гадюку.
- Смертельні для людини дози миш'яку, синильної кислоти та низки інших отрут нешкідливі для їжаків.

Джерело: faktypro.com.ua

РЕКЛАМА

ТОВ ТЕХНІЧНИЙ ЛІЦЕЙ
постійно проводить індивідуальне навчання та підвищення кваліфікації
ТРАКТОРИСТІВ-МАШИНІСТІВ С/Г ВИРОБНИЦТВА.

067-410-12-15
097-675-58-35
067-799-04-27

ПОЧАТОК ЗАНЯТЬ З МОМЕНТУ УКЛАДАННЯ ДОГОВОРУ НА НАВЧАННЯ.

КОПАЄМО, ЧИСТИМО ТА ПОГЛИБЛЮЄМО КРИНИЦІ

380678794357
380679759461
380663478257

Іван Васильович

В наявності круги колодязні та каналізаційні, дашки до них

БУДМАТЕРІАЛИ
м. Чуднів

- ДОШКА ПОЛОВА
- ВАГОНКА
- РЕЙКА МОНТАЖНА
- БРУС

097 745 54 59
098 410 70 17

КУПУЄМО ВРХ

КОНЕЙ, ТЕЛИЦЬ, БИКІВ, ТЕЛЯТ, ВІВЦІ, ДОРІЗИ.
КОРОВИ ТА КОНІ НА УТРИМАННЯ

096 602 47 07

РОЗМІЩЕННЯ РЕКЛАМИ В ГАЗЕТІ

НАС ЧИТАЮТЬ 10 000 РОМАНІВЧАН

ВАРТІСТЬ РОЗМІЩЕННЯ ОГОЛОШЕНЬ:

- звичайне - 10 грн/тиж.
- жирним шрифтом - 15 грн/тиждень
- рекламний блок - 3 грн/см.кв

Відділ реклами: 067-412-89-81

0 800 213 103

телефонуйте до контакт-центру системи з надання безоплатної правової допомоги

ПРАВОВА ДОПОМОГА ПОРУЧ

ВТРАЧЕНЕ СЛУЖБОВЕ ПОСВІДЧЕННЯ СЕРІЯ ВХ №00228, ВИДАНЕ НА ІМ'Я САДОВОГО МАКСИМА ЄВГЕНОВИЧА, ВВАЖАТИ НЕДІЙСНИМ.

ВТРАЧЕНЕ ПОСВІДЧЕННЯ ПОТЕРПІЛОГО 1 КАТЕГОРІЇ ВІД НАСЛІДКІВ ЧАЕС СЕРІЇ А № 038023, ВИДАНЕ 29.10.2019Р., НА ІМ'Я КОВАЛЬЧУКА АНАТОЛІЯ ВОЛОДИМИРОВИЧА, ВВАЖАТИ НЕДІЙСНИМ.

ВТРАЧЕНО СВІДОЦТВО ПРО ПРАВО ВЛАСНОСТІ НА КВАРТИРУ № 11 У БУДИНКУ № 43 (РАНІШЕ БУД. №119А) ПО ВУЛИЦІ КРОШЕНСЬКА (РАНІШЕ ЩОРСА) У М. ЖИТОМИРІ № 9339 ВІД 30.12.1993Р., ВИДАНЕ НА ІМ'Я ОСАДЧУКА ПЕТРА ПЕТРОВИЧА, ОСАДЧУК ЯДВИГИ ДОМІНІКІВНИ, ВВАЖАТИ НЕДІЙСНИМ.

ВТРАЧЕНО СВІДОЦТВО ПРО ПРАВО ВЛАСНОСТІ НА КВАРТИРУ № 180 У БУДИНКУ № 93 ПО ВУЛИЦІ ШЕЛУШКОВА У М. ЖИТОМИРІ № 45456 ВІД 29 ГРУДНЯ 2003Р., ВИДАНЕ НА ІМ'Я ПАНІНОЇ ВАЛЕНТИНИ ПЕТРІВНИ, КОРНІЙЧУКА РУСЛАНА ОЛЕГОВИЧА, ВВАЖАТИ НЕДІЙСНИМ.

ВТРАЧЕНО СВІДОЦТВО ПРО ПРАВО ВЛАСНОСТІ НА КВАРТИРУ № 2 У БУДИНКУ № 130/2 ПО ВУЛИЦІ ШЕЛУШКОВА У М. ЖИТОМИРІ № 18817 ВІД 22 ЛИСТОПАДА 1995Р., ВИДАНЕ НА ІМ'Я НАУМОВОЇ НАДІЇ ІГНАТІВНИ, ВВАЖАТИ НЕДІЙСНИМ.

ВТРАЧЕНО СВІДОЦТВО ПРО ПРАВО ВЛАСНОСТІ НА ЖИТЛО, ЯКЕ ЗНАХОДИТЬСЯ ЗА АДРЕСОЮ ПРОВУЛОК ІІІ ЧУДНІВСЬКИЙ, БУДИНОК 10, КВ.10, №29504 ВІД 04.01.1999 Р., ВИДАНЕ НА ІМ'Я ЮХНО НІНИ МИХАЙЛІВНИ, ГРИЩЕНКА МИКИТИ ІГОРОВИЧА, ГРИЩЕНКО ТЕТЯНИ ГЕННАДІЇВНИ, ЮХНО ГАЛИНИ ГЕННАДІЇВНИ, ВВАЖАТИ НЕДІЙСНИМ.

20.ua

ДОВІДКА, СТВОРЕНА ЗА ВАШИМИ ВІДГУКАМИ

26 листопада 2025 р.
№ 38 (319)

Газета є членом
Всесвітньої газетної
Асоціації

Ідентифікатор медіа R30-02941.

Видавець – ПП "Медіа Ресурс";
адреса: 10014, м. Житомир,
вул. Рильського, 9, каб. 407

Адреса редакції: м. Житомир,
вул. Рильського, 9, 4й пов., каб. 407
Тел.: (0412) 418-189

Директор:
Олександр Васильковський,
тел.: 0 (67) 510-50-75
alex.vasilykovskiy@gmail.com

Головний редактор:
Ольга Сидлецька,
тел.: 0 (97) 470-60-17

Рекламний відділ:
Людмила Павлюк
тел.: 0 (67) 412-89-81

Редакція не несе
відповідальності за зміст
реklamних матеріалів.
Редакція може не
поділяти думку авторів
матеріалів. Передрук
матеріалів видання
повинен бути узгодже-
ний з редакцією.

Віддруковано
в друкарні «Від і До»,
м. Чернівці, вул. Заводська, 37-В.
Тел.: (050) 3763347.

Зам. наклад: 5000 прим.
Замовлення № 1504.

Частина тиражу
розповсюджується
безкоштовно.

